Sis itineraris d'escriptura creativa i lúdica per no parar mai d'escriure

Des de cicle mitjà fins a Batxillerat

Associació entretemps
Diputació de Girona
Generalitat de Catalunya

Els itineraris

Infants

Cicle inicial
Qui treu el cap
1

Cicle mitjà
El rectangle màgic
2

Cicle superior
Allà fora, allà dins
3

Joves

Aules d'acollida, grups d'ESO de reforç, cicles formatius
Tan lluny i tan a prop
4

1r, 2n i 3r d'ESO
Personatges ocults
5

4t d'ESO i Batxillerat
Me'n vaig, però no ho faig sol: una transformació
6

Qui som?

Des del 2017, l'associació Entretemps es dedica a acompanyar itineraris d'escriptura creativa a les aules de primària i secundària dels centres del Gironès.

El nostre principal repte és fer escriure amb gust i, de retruc, fomentar l'educació literària, ensenyant a llegir amb ulls d'escriptor.

Creiem en l'escriptura creativa com un dret per al desenvolupament psicosocial i emocional de la persona, a qualsevol edat i etapa de la seva vida; i, també, com un espai d'expressió i gaudi compartit.

Cada any impartim itineraris d'escriptura creativa amb més de 400 infants i joves intrèpids, amb el suport dels seus docents.

Per saber més sobre els diversos projectes de l'associació, podeu visitar la nostra pàgina web.

INFANTS

Qui treu el cap

Cicle inicial

Som a un lloc desconegut: infants, docent i tallerista.
Dins d'un niu d'ocell.
Sota la vella taula d'unes golfes.
Sobre un teulat inclinat.

Avancem a les palpentes, a poc a poc, descobrint qui treu el cap des d'aquell lloc inexplorat: gaudirem d'estones de dibuix i d'estones d'escriptura, moments de debat, interrupcions per l'entrada d'algun àlbum enigmàtic… Hi haurà moments per a la improvisació, un pessic de manualitats i un glopet de teatre.

L'objectiu principal d'aquest itinerari és treballar la precisió d'una imatge imaginada i iniciar-nos en el punt de vista, el lloc des del qual es viu i s'explica una història. D'aquesta manera, els infants experimentaran com, a través de l'escriptura, poden eixamplar la mirada del seu entorn i transformar-lo.

El resultat final serà un text-esborrany elaborat entre tot el grup classe, que presenta un lloc, els seus personatges i la seva història.

Continuació a l'aula: Si el docent ho desitja, podeu crear un mural conjunt a fi d'apropar "les peces" (és a dir, els dibuixos i petits textos) treballades per cada parella i així consolidar l'exercici creatiu del grup classe.

Material: colors, cartolines, àlbum il·lustrat (com ara Els cinc horribles, de Wolf Erlbruch), suports per escriure (si som a l'exterior).

El text-esborrany, o primera escriptura, és un text inicial que sorgeix d'un escalfament previ, a partir del joc o debat i d'una consigna amb la qual s'incentiva a l'escriptura.

El text s'adapta al nivell de cada infant: pot estar format d'un llistat de paraules, per exemple, o d'una sola frase, o d'imatges sense verbs... És un text inestable, que pot tenir faltes i errors, però alhora és fresc i atrevit i revela un trosset del món interior de l'autor.

INFANTS

El rectangle màgic

Cicle mitjà

Surten quatre paraules de dins d'un cofre.
Quatre paraules protagonistes.
Entre elles es miren.
S'agraden, o es repel·leixen?

L'itinerari s'inicia amb aquest imprevist. Cada paraula ocupa el vèrtex d'un rectangle, el rectangle màgic on infants i docent poden jugar a unir-les, a encarar-les, a oposar-les, a amagar-les, a assenyalar-les, a...

Per a molt d'ells, el que comença sent una estupidesa sense cap sentit acaba esdevenint un exercici de creació literària divertit i inesgotable.

El joc va agafant embranzida segons unes limitacions pràctiques (per exemple: "Alerta! No es poden fer servir verbs!") i finalitza amb una creació en petit grup: un text-esborrany desenfadat i surrealista que els infants escenifiquen per a la resta d'infants i el docent.

L'objectiu principal d'aquest itinerari és que els infants experimentin com n'és, de flexible, la llengua i com poden manipular-la segons els seus desitjos creatius.

Continuació a l'aula: Si el docent ho desitja, podeu treballar passar a net el text i descobrir quina distribució plàstica necessiten les frases dins del paper; exercici que consolidarà el procés creatiu.

Activitat versionada de l'original de la seva autora Marie-Noëlle Marange, del recull *Jocs d'escriptura aplicables a l'aula* (ed. Octaedro).

Material: Pissarra, cartells d'"Alerta!", atrezzos, suports per escriure (si som a l'exterior).

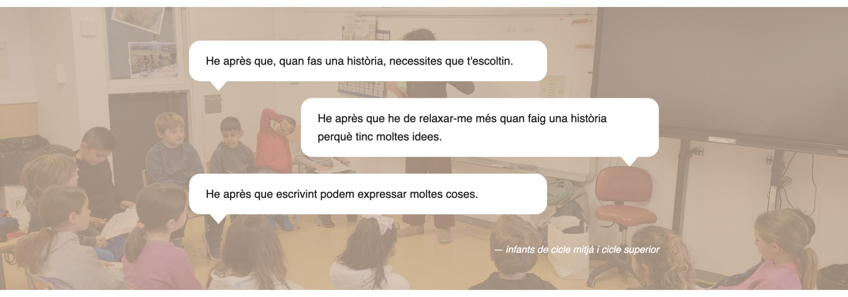

> He après que, quan fas una història, necessites que t'escoltin.

> He après que he de relaxar-me més quan faig una història perquè tinc moltes idees.

> He après que escrivint podem expressar moltes coses.

— infants de cicle mitjà i cicle superior

INFANTS

Allà fora, allà dins

Cicle superior

S'obre un àlbum:
"Quan el pare era a mar i la mare, a la glorieta...".
Molta estranyesa i curiositat entre el públic.
Desfila davant nostre, dues vegades:
***Allà fora*, de Maurice Sendak.**

L'itinerari s'inicia descobrint l'univers d'aquest llibre tan desconegut i convidant els infants a ser creatius amb les seves interpretacions i amb els seus dubtes.

En petits grups, anirem endinsant-nos en l'*allà dins* de cada personatge, que esdevindrà protagonista d'una nova història. Però... quins personatges veiem? Què amaguen? Què voldrien?

Les preguntes sempre obren portes del procés creatiu dels infants. Guiats pas a pas en l'elaboració d'aquesta nova història, els infants es van fent altres preguntes, prenen decisions, superen bloquejos: Com ho dic? Per on començo? Però qui parla? Però quan? Ho explico tot?

L'objectiu principal d'aquest itinerari és que fabulin una pregunta i una resposta amb atreviment, amb ganes d'inventar, i desenvolupin l'inici d'una història.

El resultat final serà un text-esborrany elaborat per cada petit grup on s'iniciarà la història del protagonista.

Continuació a l'aula: Si el docent ho desitja, podeu acabar la història, revisar-la i que formi part d'un conjunt: el recull d'històries dels protagonistes d'*Allà fora*. Conegueu la nostra experiència de recull de creació literària aquí.

Material: Cartolines, pissarra, blue-tack, atrezzo, l'àlbum *Allà fora* de Maurice Sendak, elenc de personatges, suports per escriure (si som a l'exterior).

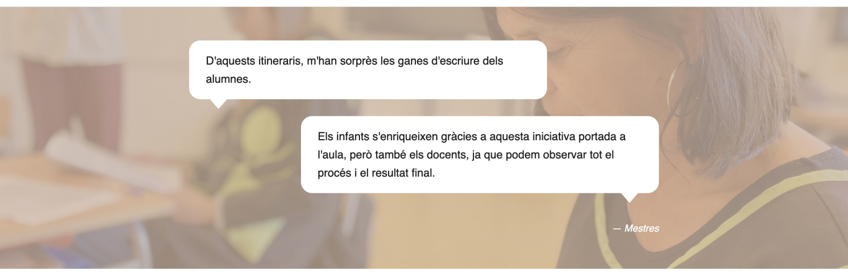

> D'aquests itineraris, m'han sorprès les ganes d'escriure dels alumnes.

> Els infants s'enriqueixen gràcies a aquesta iniciativa portada a l'aula, però també els docents, ja que podem observar tot el procés i el resultat final.

— Mestres

JOVES

Tan lluny i tan a prop

Aules d'acollida · grups d'ESO de reforç · cicles formatius

Redontella tallerendo lucenario...
és un cant de Vicente Huidobro
... Laribambambamplanerella
Laribambamosilerella.
Fa riure, també fa plorar.

L'itinerari comença amb l'estranyesa d'unes paraules sentides per primera vegada. Ens trasllada a aquest estat d'innocència, d'obertura, de joc. Potser ens porta a la infància, o abans de néixer nosaltres, o algú altre.

Des d'aquest lloc íntim, privat, propi de cada jove, busquem una paraula que vingui de lluny. Com més lluny, millor. I què vol dir, lluny?

Aquesta paraula serà motor en escriptures curtes, serà protagonista a l'hora d'escriure una història, serà la causant d'un grapat de reptes curts: de lectures en veu alta, d'històries a dues mans, de girs de guió, d'inicis i de finals múltiples...

L'objectiu principal d'aquest itinerari és oferir un espai fresc de joc amb la paraula, on els joves puguin expressar els seus mons interns sense judici i endinsar-se, alhora, dins els mons interns dels companys.

El resultat seran un o diversos textos-esborranys, generalment breus, tant individuals com per parelles.

Continuació a l'aula: Si el docent ho desitja, podeu revisar els textos, passar-los a net sota una forma plàstica que els agradi i ajuntar-los tots en una publicació conjunta. Recordeu que podeu conèixer la nostra experiència de recull de creació literària aquí.

Material: Bolígraf, retoladors, música, xiuxiuejadors, suports per escriure (si som a l'exterior).

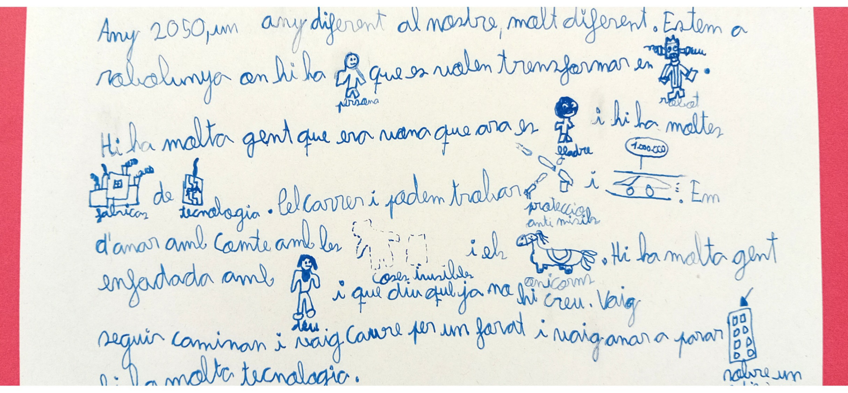

Any 2050, un any diferent al nostre, molt diferent. Estem a
Catalunya on hi ha que es volen transformar en .
Hi ha molta gent que era nena que ara es i hi ha moltes
de . Pel carrer i podem trobar i : Em
d'anar amb compte amb les i els . Hi ha molta gent
enfadada amb i que diu que ja no hi creu. Vaig
seguir caminan i vaig caure per un forat i vaig anar a parar
molta tecnologia.

persona
robot
lladre
1.000.000
fabricas
tecnologia
protecció anti misils
coses invisibles
unicorns
deu
sobre un

JOVES

Personatges ocults

1r, 2n i 3r d'ESO

Coneixeu el joc del cadàver exquisit?
A aquesta versió segur que encara no hi heu jugat!

Ens cal un paper entre quatre: un paper per amagar-hi, per torns i responent a unes preguntes, quatre revelacions sense solta ni volta.

L'anirem desplegant, a poc a poc, a mesura que anem escrivint: així serà com donarem protagonisme al temps, al lloc, a l'acció i a algun altre ingredient més que ha quedat entre els plecs del paper exquisit, perquè aquest és un itinerari surrealista.

Què experimentem escrivint, quan els ingredients clau d'un text van caient sense previ avís i amb compta-gotes? Aquest itinerari ens demanarà astúcia, però, sobretot, avançar amb valentia i lleugers de prejudicis.

L'objectiu principal d'aquest itinerari és que els joves escriguin explorant idees pròpies i alienes dins d'una combinació inesperada. Per sortir de l'atzucac que el joc provoca, els joves hauran de centrar els seus esforços en les capacitats expressives, narratives i retòriques de la llengua.

El resultat serà un text-esborrany per grup, que presentarem al final de l'itinerari.

Continuació a l'aula: Si el docent ho desitja, podreu treballar l'escriptura del final del text, atès que és la part a la qual arribaran més fatigats durant l'itinerari. Considerem que val la pena donar-hi una volta, ja que és el resultat de tot el recorregut del text i de l'esforç previ dels joves.

Material: Bolígraf, paper exquisit, suports per escriure (si som a l'exterior).

He après que l'escriptura no té límits.

He après a participar i a no jutjar-nos en la nostra escriptura.

He après a fer l'escriptura divertida i adaptar-me a les noves consignes.

He après a reorganitzar-me en poc temps.

He après a anar més enllà amb els meus pensaments.

He après a aprofundir, a descobrir-me.

He après a poder inventar sense por.

He après a valorar les idees dels altres.

He après a jugar amb les idees dels altres.

He après que soc un bon escriptor.

— Joves

JOVES

Una transformació

4t d'ESO i Batxillerat

6

Què us imagineu d'un viatge blau? Què us imagineu, d'un viatge groc? I d'un viatge que muta del negre al blanc?

Iniciem aquest itinerari apel·lant als sentits i indagant en la figura provocativa de la sinestèsia. Deixem temps perquè els joves perdin la por a expressar-se dins l'espai de la subjectivitat i dels sentits.

L'atzar decidirà, per a cada parella de joves, quina transformació explorar. No és el mateix convertir-se en un cigne encisador que en el teu millor enemic. Quines imatges venen? Quines sensacions físiques, des de la més subtil fins a la més estrident? La veu de la Rodoreda contista ens acompanyarà en aquest viatge inesgotable.

L'objectiu principal d'aquest itinerari és que els joves s'aventurin a escriure sobre allò més desconegut, per fer-lo tangible i protagonista. Que experimentin tot el que la pràctica de l'escriptura creativa pot desvelar-los. Dins d'aquest marc, escriure ja no és per ordenar, estructurar i exposar allò que sé, sinó, sobretot, plasmar allò que no sé però que puc emparaular.

El resultat serà un text-esborrany escrit a dues mans sobre, principalment, el nus del text: una transformació.

Continuació a l'aula: Si el docent ho desitja, pot revisar el text-esborrany, estenent la part del nus, perquè guanyi en versemblança.

Aquest itinerari, en versió reduïda, l'hem ofert al festival **MOTINS 2026** amb un gran èxit de transformacions.

Material: Bolígraf, fil d'estendre, pinces, *Tots els contes* de Mercè Rodoreda, suports per escriure (si som a l'exterior).

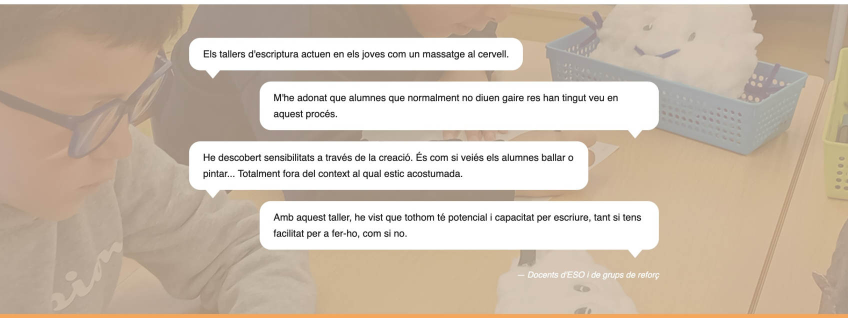

Els tallers d'escriptura actuen en els joves com un massatge al cervell.

M'he adonat que alumnes que normalment no diuen gaire res han tingut veu en aquest procés.

He descobert sensibilitats a través de la creació. És com si veiés els alumnes ballar o pintar... Totalment fora del context al qual estic acostumada.

Amb aquest taller, he vist que tothom té potencial i capacitat per escriure, tant si tens facilitat per a fer-ho, com si no.

— Docents d'ESO i de grups de reforç

Tarifes i contacte

Tarifes

Contacteu-nos per consultar preus.

Hi ha descomptes disponibles en cas d'interessar-vos en itineraris per a més d'un nivell.

Tots els itineraris són a un preu assequible, subvencionats per organismes públics.

Els docents també hi sou!

Contacteu-nos perquè puguem conèixer com és el vostre grup classe i saber més detalls de l'itinerari que us interessa.

Cada itinerari conclou amb una reunió de balanç amb el docent assistent a l'activitat.

Com a professionals de l'escriptura creativa, creiem que els itineraris són activitats avaluables per als docents. Si us interessa, demaneu-nos-en més informació!

Contacte

Carme Caum, tallerista i coordinadora de projectes d'Entretemps:

entretempsescriu@gmail.com

Text: Carme Caum **Edició:** Kai Folgarona **Maquetació i disseny:** Mònica Iglesias (Poble) **Imatges:** Mònica Iglesias, Carme Caum

Associació Entretemps, 2026. Tots els drets reservats